

TEMES DE DEBAT

Pares que fan deures

Cada tarda d'aquest curs que s'acaba els nens han arribat a casa cansats després de la jornada escolar –i en molts casos després de les activitats extraescolars– amb un munt de deures per fer per a l'endemà. Els pares es veuen immersos en un estira-i-arroña perquè els nens es posin a fer les tasques escolars i tenen la sensació que acaben fent de professors.

ANÀLISI **Jordi Carmona**

Mestres d'intel·ligència

El més essencial del treball escolar ha de fer-se a la mateixa escola. Sembla una obvietat, però vet aquí que la majoria de vegades es treballa a casa i a l'escola només s'escolta... Els alumnes vénen a l'escola a fer acte de presència, prenen apunts i després treballen a casa... qui treballa a l'escola és el professor. Els alumnes a casa. I moltes vegades, com a conseqüència d'aquesta situació, les famílies també. És el reflex d'una escola encara magistrocèntrica, basada en la transmissió del coneixement, on la majoria de les vegades l'alumne esdevé un element passiu que es limita a prendre nota de les explicacions i exposicions que fa el professorat, per rendir comptes d'aquesta adquisició de coneixement a través de proves escrites i memorístiques. En el millor dels casos de repetició de procediments.

Els deures per casa neixen d'aquesta conjuntura, de la necessitat de complementar el que es fa a l'escola. És evident que hi ha excepcions en aquest tema, com en les matèries que es treballen en tallers, l'educació física, les arts plàstiques o en escoles i models educatius en què es planteja una lògica diferent. Són l'excepció a un panorama més aviat generalitzat: si no hi ha deures per casa, sembla que no es treballi prou... o no es treballi prou bé.

Però el que està succeint en realitat és que a l'escola no es fa el que s'ha de fer o no es pot fer tot el que s'hauria de fer. I, esclar, surt el tema de la manca de temps, que no és més que una altra excusa poc sòlida, perquè una bona gestió del temps i dels currículums hauria de garantir que 100 hores de feina al mes i més de 800 al llarg del curs són suficients per a una formació completa i acurada. Perquè si aquest temps no és suficient, tenim un problema... i el tenim perquè els nostres nens i adolescents també han de poder jugar, relacionar-se, fer esport, llegir, tenir activitat cultural, lúdica... Si de veritat manca temps, ens hem de plantejar la poda del currículum (quantes repeticions innecessàries dels mateixos aprenentatges al llarg de l'escolarització...) i començar a planificar un calendari escolar amb jornades menys denses i amb menys dies de vacances. No és normal imposar als nens i adolescents jornades de treball a l'escola de sis a vuit hores, no deixar-los tornar a casa fins a les sis o les vuit de la tarda i obligar-los a reprendre el treball per fer un deure, aprendre una lliçió, fer uns exercicis que s'haurien d'haver fet a l'escola o repassar un

La tasca de la família és motivar, provocar en el nen i l'adolescent l'autoestima necessària per enfrontar-se als reptes importants

control que serà determinant per la seva avaluació... Deures a casa, per sistema no.

El que s'ha de fer, s'ha de fer tot a l'escola. Cal introduir un temps per a uns exercicis no acabats, unes activitats de reforç o d'aprofundiment. Un temps per preparar un control. Un temps on es pugui explicar com afrontar adequadament els processos d'avaluació i ajudar a organitzar-se. A casa no més allò que és imprescindible, aquelles tasques que coincideixen en l'autonomia i la responsabilitat, el sentit de l'organització, la preocupació per aprofundir i el gust per la feina ben feta. En definitiva, les que aportin valor afegit: exercicis personalitat.

J. CARMONA, director de l'Escola Garbí Pere Vergés d'Espigues de Llobregat

zats, estimulants i accessibles que els alumnes hauran après a fer a l'escola anteriorment.

I arribats en aquest punt, quin paper han d'assumir les famílies per ajudar els alumnes en les seves tasques escolars? Els pares mai no han de substituir el professor. No anem bé si els pares han de fer de mestres... com si els mestres han de fer de pares. La tasca que li correspon a la família és motivar, generar en el nen i l'adolescent l'autoestima necessària per enfrontar-se al que per a ell són reptes importants. Els fills ens necessiten. La crida que ens fan perquè els ajudem és sempre perquè ens ocupem d'ells. Ens ho demanen de moltes maneres. Una d'aquestes manifestacions són les tasques escolars a casa. I per abordar aquest tema hi ha moltes maneres de fer-ho. Cada persona, cada família té les seves particularitats i necessitats. Però podem identificar dos aspectes: el primer és no deixar d'escoltar mai aquesta crida. Tant si ens la fan explícitament com si no, perquè de vegades cal tenir una actitud proactiva i interessar-nos sempre per tot allò que fan els fills. Si demanen ajut és perquè el necessiten veritablement, però és que el necessiten sempre. El segon se centra a treballar junts, no imposar.

A partir d'una actitud positiva i activa, cercar en cada persona les millors condicions de treball, observar, inventar, avaluar en comú les diferents maneres de fer les tasques escolars que es proposen. Ajudar a treure conclusions de les pròpies experiències i no aplicar sense reflexió les regles que suposadament funcionen per a "tothom". Acompanyar, l'essència de la pedagogia. Els pares no poden fer de professors. Si volem ajudar els seus fills no cal que, cada dia o els caps de setmana, es transformin en professors de socials, de llengua, de matemàtiques o d'anglès. En canvi si que poden ser, cada dia, cada moment que els fills ens necessiten "professors d'intel·ligència", aprofitant les ocasions per fer-los pensar i reflexionar. Vet aquí la qüestió: acompanyar, esdevenir autèntics educadors per als seus fills.●

Cap legislació regula que sigui obligatori manar deures als alumnes

Als col·legis arriben diàriament notes de pares disculpant-se en nom dels fills per no poder fer els deures a casa, perquè han d'atendre altres coses

Moltes vegades la parella entra en conflicte per la sobrecreixa de deures a casa. Cap dels dos no té temps per dedicar-s'hi

La vida familiar es trenca de vegades per haver d'assumir els pares un paper de docents en lloc de la tasca de pare i mare

La sobrecreixa laboral dels pares fa que no puguin estar pels seus fills, i hagin de buscar ajut en terceres persones

La societat d'avui, en què la dona està plenament integrada al mercat laboral, dificulta el temps de dedicació als fills, en arribar a casa cal fer les tasques domèstiques entre tots dos i a sobre controlar el rendiment acadèmic dels fills

La interculturalitat que aporta molts beneficis a l'aula dificulta d'altra banda el ritme homogeni de treball i molts docents han de recórrer a enviar deures a casa per poder acabar els llibres

JOSEP PUJOL

PER SABER-NE MÉS

LIBRES

Com ajudar els fills a estudiar (i fer els deures del col·le). Juanjo Fernández. Editorial Claret

No quiero hacer los deberes. Bill Watterson. Ediciones B. 1998

Cómo hacer que tus hijos estudien. José Antonio Bueno Álvarez. Editorial San Pablo, 2005

WEBS-IMATGE

www.edu21.cat

Debat en educació entorn dels deures escolars. Telediario -RTVE a la carta

Deberes. Director Abbas Kiarostami. Iran. 1989

Participa amb la vostra opinió a www.lavanguardia.com

LA CLAU **Lidia López**

Deures sí, però amb mesura

Cada tarda hem de fer dues hores de deures, a més d'estudiar i repassar". Aquesta és una de les frases més típiques en una entrevista de pares amb fills a l'etapa d'educació primària i secundària.

A vegades ens hauriem de plantejar si en una societat alfabetitzada tots sabem sumar, restar, multiplicar, dividir, llegir i escriure... a més de fer arrels quadrades que mai més utilitzem en l'edat adulta, a més d'aprendre el nom de països on mai no estarem ja que no tindrem temps de viatjar o de saber com es pronuncia una paraula en quatre dialectes diferents de la llengua catalana... perquè no tots sabem respectar l'altre, estimar, donar sense esperar res a

Els deures a nivell acadèmic no poden desaparèixer, però el plantejament hauria de ser molt diferent

canvi, compartir, superar els obstacles amb resiliència. Potser aquests haurien de ser els deures que arriben diàriament a casa i que haurien de ser treballats pels pares. Aquests aprenentatges de vida són més necessaris de fer com a deures diaris a casa acompanyats pels pares i que ens servirien per construir una societat més feliç i on ens valoréssim pel que som i en la que seriem més capaços de pensar en l'altre que en nosaltres mateixos.

Els deures a nivell acadèmic és evident que no poden desaparèixer, però el plantejament hauria de ser molt diferent, ja que tal com afirmen els propis alumnes quan arriben a l'adolescència, els fan ràpid, malament i no els serveixen ni per aprendre ni per reforçar els continguts, un dels objectius principals d'aquesta tasca.

Ens nens i adolescents han de jugar, fer esport, relacionar-se, divertir-se i realitzar activitats extraescolars, si es pot, escollides per ells mateixos, que els omplin i els permetin desenvolupar-se en àmbits que potencin àrees de la seva personalitat, com la seva creativitat, la seva autonomia i la seva seguretat personal ja que seran aquestes àrees les que els ajudaran en la seva trajectòria adulta a destacar, a ser responsables i a respondre d'una manera alternativa als problemes que els hi presenta la vida, juntament amb la seva trajectòria acadèmica, la qual és important, però que és obvi que pot forjar-se amb les 30 hores setmanals realitzades a l'escola més l'hora de deures diària.

Es saberod que qui triomfa a la vida no és qui ha tret resultats acadèmics més brillants, sinó qui s'ha desenvolupat emocionalment de manera intel·ligent, ha cregut que podia arribar lluny i qui ha lluitat per fer-ho; és per aquest motiu que sota el meu punt de vista, deures sí, però amb mesura i acompanyament tant de la família com de l'escola i tenint en compte el desenvolupament de totes les àrees de la intel·ligència.●

L. LÓPEZ, mestra i psicòloga infantil i juvenil